Реферат

на кваліфікаційну (магістерську) роботу

«Особливості розвитку критичного мислення в осіб середнього дорослого віку в умовах війни»

здобувачки вищої освіти другого (магістерського) рівня

спеціальності 053 Психологія

Шершак Олени Василівни

Обсяг роботи – 106 с. **Кількість таблиць** – 7 табл. **Кількість рисунків** – 7 рис. **Список використаних джерел** – 72 найменування, з них 27 – іноземною мовою.

Об'єкт дослідження – критичне мислення в осіб середнього дорослого віку в умовах війни.

Предмет дослідження – особливості розвитку критичного мислення в осіб середнього дорослого віку в умовах війни.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати і емпірично визначити особливості прояву критичного мислення в осіб середнього дорослого віку в умовах війни та розкрити психологічні умови його розвитку.

Завдання дослідження: дослідити сутність та основні підходи до визначення поняття «критичне мислення» та здійснити психологічну характеристику основним його моделям; розкрити особливості розвитку критичного мислення в осіб середнього дорослого віку; виокремити та охарактеризувати систему чинників, які впливають на розвиток критичного мислення в осіб середнього дорослого віку в умовах війни; дослідити рівень розвитку критичного мислення в осіб середнього дорослого віку в умовах війни та чинники, які впливають на даний феномен; розробити психологічні рекомендації щодо підтримки та розвитку критичного мислення в осіб середнього дорослого віку в умовах війни.

Методи дослідження: теоретичні (теоретичний аналіз та синтез, систематизація, порівняння і узагальнення даних наукових джерел); емпіричні методи; методи обробки та інтерпретації даних; вивчення та систематизація методів, засобів та прийомів психологічного навчання.

Теоретичне значення результатів дослідження дослідження полягає в тому, що здійснено цілісний аналіз основних підходів до вивчення сутності поняття «критичне мислення»; виокремлено та охарактеризовано моделі критичного мислення; розкрито специфіку розвитку критичного мислення в осіб середнього дорослого віку в умовах війни; виокремлено та надано характеристику чинників, які впливають на розвиток критичного мислення в осіб середнього дорослого віку в умовах війни

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що розроблені рекомендації будуть сприяти підтримці та розвитку критичного мислення в осіб середнього дорослого віку в умовах війни. Апробований у дослідженні методичний інструментарій може стати основою моніторингу рівня розвитку критичного мислення в осіб середнього дорослого віку в умовах війни.

Висновки. У сучасних умовах критичне мислення розглядається як ключовий когнітивний ресурс, що забезпечує здатність особистості до адаптації в умовах соціальної та інформаційної нестабільності. Воно дозволяє людині здійснювати обґрунтований вибір, аналізувати складні ситуації, відокремлювати факти від суджень, чинити опір пропаганді та маніпулятивним впливам, що особливо важливо в умовах повномасштабної війни. В межах дослідження виокремлено когнітивно-емоційні, соціально-комунікативні, особистісно-мотиваційні та освітньо-культурні чинники, що впливають на розвиток критичного мислення. Психологічні особливості осіб середнього дорослого віку, такі як когнітивна зрілість, емоційна стабільність, зростання рівня рефлексивності та мотивації до соціальної відповідальності, – створюють сприятливе підґрунтя для розвитку критичного мислення. За даними емпіричного дослідження встановлено, що серед респондентів переважає середній і високий рівень критичного мислення, що свідчить про загалом достатню сформованість умінь логічного аналізу, оцінювання інформації та прийняття обґрунтованих рішень у досліджуваній групі. Статистично значущого зв'язку між рівнем розвитку критичного мислення та досліджуваними чинниками не встановлено. В рамках психологічних рекомендацій розроблена тренінгова програма «Особливості розвитку критичного мислення в умовах війни», яка має виражене прикладне значення й може бути використана як ефективний інструмент психологічного розвитку критичного мислення осіб середнього дорослого віку в умовах війни.

Ключові слова та словосполучення: критичне мислення, рефлексивність, тривожність, емоційний інтелект, когнітивна зрілість, медіаграмотність.